

ปากเหี้ยว

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม เรากลับพระนอนนุ่มต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้านอนนุ่มต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยข้อเท็จจริงนะ ธรรมวินัยจะมีคุณค่ามาก นี่มีคุณค่า มีคุณค่าเพราะมันซาบซึ่งธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง คนถ้ามีสติปัญญา

นี่ความเป็นอยู่ของเรา จากธรรมวินัยทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะบริษัท ๔ บริษัท ๔ อุบาสก อุบาสิกาที่เขาหวังบุญกุศลของเขา ถ้าเขาหวังบุญกุศลของเขาเนะ เขาชวนชวยมาขนาดไหน เห็นไหม เขาทำบุญกุศลของเขา ถ้าเขาทำบุญกุศลของเขา สิ่งที่เราได้มาๆ ได้มาเพราะว่าศรัทธา ศรัทธาที่เขาศรัทธาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาศรัทธาในศาสนา

เวลามาบวชใหม่ ๆ บวชขึ้นมาใครจะรู้จัก ไม่มีใครรู้จักเราหรอก เราออกมาจากฆราวาส มาบวชเป็นพระ มาบวชเป็นพระนั่นได้ห่มผ้ากาสาวพัสตร์ ห่มผ้าธงชัยพระอรหันต์ นี่ธงชัยพระอรหันต์เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ห่มผ้ากาสาวพัสตร์ เราก็มาร่วมผ้ากาสาวพัสตร์ เรามาห่มผ้าเพราะอะไร ห่มผ้าเพราะเราเป็นศากยบุตร เราบวชมาเป็นพระ เราบวชมาเป็นพระ พระมีบริวาร ๘ เป็นสมบัติของเรา แล้วก็ธรรมและวินัย

สิ่งที่มีธรรมวินัยเป็นสมบัติ ถ้าเป็นสมบัติเราชวนชวย ชวนชวยมีกระทำ ถ้ากระทำขึ้นมาให้เป็นสัจจะให้เป็นความจริง ให้เป็นพุทธะในหัวใจใจใจ เวลาหลวงตาท่านบรรลุนิพพาน เห็นไหม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รวมลงเป็นหนึ่งใจใจนั้น ในหัวใจมันเป็นธรรมทั้งแท่ง มันธรรมทั้งแท่งในหัวใจนั้นนะ ถ้าเป็นหัวใจนั้นนั่นนะพระแท้ ถ้าพระแท้ๆ มันเป็นแบบนั้น ถ้าพระแท้ๆ เป็นแบบนั้นเพราะด้วยอะไร ด้วยการชวนชวย ด้วยการชวนชวย ด้วยอำนาจวาสนาบารมี

นี่ทำสิ่งใดถ้ามันไม่สมความปรารถนา มันเหนื่อยยากทั้งนั้น งานทางโลกเขาอาบเหงื่อต่างน้ำของเขา เพื่อหาผลประโยชน์มาเลี้ยงชีพนะ งานของเราที่ล้างภพล้างชาติๆ มันเป็นงานอันละเอียด เราเกิดมาจากไหน เพราะความไม่รู้เกิดในครรรค์ เพราะความไม่รู้เกิดในครรรค์ ใน

ไข ในน้ำครำ ในโอปปาดิกะ ในกำเน็ด ๔ กำเน็ด ๔ นี้ผลของวิญญูะ แล้วผลของวิญญูะเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะเราต้องเกิดอยู่แล้ว เราได้เกิดอยู่แล้วด้วยอำนาจวาสนาได้เกิดเป็นมนุษย์นี้สุดยอด มันเป็นอริยทรัพย์ อริยทรัพย์เพราะความเกิดเป็นมนุษย์ไง เพราะมนุษย์มันมีสติมีปัญญามนุษย์สามารถชวนชวาย มนุษย์สามารถทำที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ได้ มนุษย์ทำให้รู้แจ้งได้

ถ้ามนุษย์ทำให้รู้แจ้งได้ เห็นไหม สิ่งทีเวลาความเป็นมนุษย์นี้ สิ่งทีชีวิตของเรา เห็นไหม มันแค่ฟ้าแลบ ฟ้าแลบแปบ ไปแล้ว นี่ก็เหมือนกัน ๙๐ ปี ๑๐๐ ปีแปบเดียวเท่านั้น ดูลิ ในพระไตรปิฎกเวลานางฟ้าเขาออกมาเก็บดอกไม้กัน เห็นไหม มาเก็บดอกไม้กัน เพื่อนเขาหายไปแควหนึ่ง พอเขาจะกลับนะ เพื่อนมา ไปไหนมานี้ ไปเกิดเป็นมนุษย์มาชาติหนึ่ง ๆ นะ นี่ไงมันชั่วฟ้าแลบแปบหนึ่งนั่นนะ ชีวิตนี้อันตรายนัก ชีวิตนี้มันถึงที่สุดแล้วต้องพลัดพรากไปชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วมันจะพลัดพรากเมื่อไหร่เท่านั้น

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔๕ ปี นี้วางศาสนาให้ความมั่นคง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับพระอานนท์ “อานนท์แม้แต่เราตถาคตก็ต้องตายไป” แม้แต่ตถาคตก็สิ้นชีวิตไปแล้ว นี้วางธรรมวินัยมา ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้วเราเกิดมา เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้าพระพุทธศาสนาแล้ว ถ้ามันชวนชวาย ๆ ถ้านอบน้อมต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันไม่ต้องกล่าวตักเตือนอะไรกันเลยละ ถ้ามั่นนอบน้อมสู้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าธรรมวินัยเป็นศาสนาของเรา ธรรมวินัย เราจะไม่ทำความผิดพลาดสิ่งนั้นเลย มันอยู่ในกรอบตลอดเลย นี่ไงเพราะเราเคารพบูชาไง

ถ้ากิเลสตัดความทะยานอยากมันปิดหูปิดตาขึ้นมา มันถึงได้แถอยู่ที่นี่ พอมันแถเข้าไป การกระทำมันก็ไม่เป็นความจริงขึ้นมา ถ้าในการกระทำจะเป็นความจริงขึ้นมา คีล สมาธิ ปัญญา คีล คีล สมาธิ ปัญญา สี่ละความมั่นคงในใจ ถ้าใจมันมั่นคงขึ้นมามันจะมีอะไร มีเหยื่ออะไรมาล่อมันไปอย่างนั้น มีสิ่งใดจะมาทำให้ไขว่เขวไปอย่างนั้น แล้วสิ่งที่ไขว่เขวมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยเท่านั้น เข้าออกมาภิกขาจารเลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพเสร็จแล้วทำกตกิจ ๆ สิ่งที่เราทำนี่ทำกตกิจ เวลาทำหน้าที่การทำงาน งานสิ่งใดก็รับทำให้มันจบชะ จบแล้วเราจะได้ภาวนา

นี่ก็เหมือนกันทำกตกิจ มันก็เป็นคราวเป็นวาระนะ เวลาไม่มีใครรู้จัก เราก็ชวนชวายมาได้ตกบาตรมากี่ฉนั้นเท่านั้น ถ้ามีคนรู้จักขึ้นมา เขาก็ปรารณาของเขา มันเป็นสิทธิของเขา มันเป็นบริษัท ๔ เหมือนกัน เขาชวนชวายของเขาเพื่อบุญกุศลของเขา นั่นเขามาด้วยน้ำใจของเขา เราก็รับของเขาด้วยความเป็นธรรมเท่านั้น ถ้าด้วยความเป็นธรรม เห็นไหม สิ่งได้รับเขามันเป็นน้ำใจ สิ่งเท่านั้น เสร็จแล้วเราก็ต้องมีสติมีปัญญาของเรา เห็นไหม ทำกตกิจ ๆ ถ้ามั่นจบแล้ว ทำ

ภักติกิจจบแล้วหน้าที่ของเรา เวลาของเราแล้ว

เวลาเราต้อนรับขับสู้ มันเป็นภาระ เป็นความรุงรัง เราก็มอง เห็น ทุกคนก็เห็น ถ้ามันไม่มี มารยาท มันก็เป็นมารยาสาโดย มันเป็นมารยาสาโดยทั้งนั้นนะ โดยจิต จิตคิดอยากได้ ถ้าจิตไม่ คิดอยากได้ จิตมันไม่ต้องการปรารณา มันต้องการภักติกิจๆ เราอยากทำกิจกรรมของเราให้มัน จบ ถ้าทำกิจกรรมของเราให้มันจบ บริษัท ๔ เห็นไหม ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเรา ยัง ไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่างๆ ได้ เราจะไม่ยอมนิพพาน

นี่มีการศึกษา ศึกษาค้นคว้าในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครก็ ศึกษาได้ เรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เห็นไหม พระเราบวชมาก็เรียนถึง ๙ ประโยค เวลา ศึกษามาก็ศึกษาในพระไตรปิฎกในคัมภีร์เล่มเดียวกัน ศึกษาในตำราเล่มเดียวกันทั้งนั้น เขาก็รู้สิทธิของเขา เรารู้สิทธิของเรา นี่บริษัท ๔ เห็นไหม กระบวนการของมันต้องขับเคลื่อนไป ด้วยกัน ถ้าขับเคลื่อนไปด้วยกันเพื่อความมั่นคงของศาสนา ถ้าเพื่อความมั่นคงของศาสนา เห็น ไหม เขาก็มีสิทธิของเขา เราก็มีสิทธิของเรา

ถ้ามีสิทธิของเรา เห็นไหม ด้วยไม่มีมารยาสาโดย ไม่มีโดยจิตที่ต่างคนต่างคิดจะอยาก ได้ มันจะมีอะไรเข้ามาทำให้มันเสียหายละ ถ้ามันเป็นจริงใจ แล้วเราเห็นแล้วมันเป็นการเสียเว ล่าเวลา มันเป็นการคลุกคลี นั่นก็เป็นมุมมอง เป็นจริตนิสัยของคน แต่ถ้าเป็นสังฆะ เป็นสังคมา ที่ดี เห็นไหม เขาทำของเขา ทำภักติกิจเสร็จแล้ว ทำสิ่งแล้วเราจะภาวนาของเรา แล้วภาวนาของ เราเข้าหาที่สงบที่สงบของเรา ถ้ามันเป็นจริงมันจริงตรงนี้ ถ้ามันเป็นจริงตรงนี้คนมี ความสามารถแค่ไหน คนว่าทุกคนมีปัญหา ตรงนี้ทำให้มันเกิดขึ้น ให้มันเกิดขึ้น เห็นไหม พระ พุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เวลาหลวงตาท่านบอก พุทธ ธรรม สงฆ์ รวมลงที่ใจ แล้วใจอยู่ไหน ถ้าใจอยู่ไหน ใจมี หลักการๆ เห็นไหม เรานอบน้อมสวามิภักดิ์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเรานอบน้อมสวามิภักดิ์ พระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เรามีสติปัญญา รักษา มีการกระทำอย่างนั้นเกิดขึ้น ถ้ามีการกระทำ เกิดขึ้นมันจะเป็นสังฆะจะเป็นความเป็นจริงในใจนั้น ถ้าเป็นความจริงในใจนั้น มีมรรค มีมรรคคือ มีเหตุมีผล มีเหตุผลมันก็มีการกระทำ มีการกระทำจิตใจมันก็อยู่ในร่องในรอย ถ้าอยู่ในร่องใน รอย เวลามันเป็นไป เห็นไหม ถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถ้าทำไปมันต้องถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถ้าถึงที่สุด แห่งทุกข์ จบสิ้นกระบวนการของมัน จบสิ้นกระบวนการของมัน

นี่เขาบอกว่า เห็นไหม ถึงแห่งมรรค เราต้องทิ้งๆ ถ้าต้องทิ้ง ถ้าต้องทิ้งมันผิดแล้ว กระบวนการของมันมีการกระทำของมัน ถ้าการกระทำของมัน เห็นไหม เราจะไปเร่งให้ผลไม่

มันสุกใช้ไหม ผลไม้ขึ้นไปถ้ามันแก่ของมัน มันก็ต้องสุกไปข้างหน้าใช้ไหม แต่มันสุกภายนอก
มันอยู่ที่อุณหภูมิต่ำ อยู่ที่อากาศ อยู่ที่ผลไม้มันสมบูรณ์แค่ไหน ถ้าสมบูรณ์แค่ไหนมันก็สุกของมัน
เวลามันหลุดจากขั้ว เวลาผลไม้มันแก่อมดีแล้วมันหลุดจากขั้ว มันหลุดจากขั้วมันก็จบของมัน
ไง

นี่บอกวามรรคต้องทั้งๆ มีมึงมีกระบวนการจัดการอย่างไร ถ้ามีมึงมีกระบวนการจัดการ
อย่างไร นั่นนะสมมุติทั้งนั้นนะ แต่ถ้ามันเป็นความจริงของมัน ผลไม้มันหลุดจากขั้ว ถ้าผลไม้
หลุดจากขั้วด้วยความสมบูรณ์ของมัน ด้วยความแก่ถึงจุดของเขา เขาต้องหลุดจากขั้วนั้น ใคร
ทั้ง มันสมดุลของมัน มันพอดีของมัน ใครไปทั้งมัน

แต่เวลาเทศน์ว่าการเขาก็พูดอย่างนั้นแหละ ถึงเวลาแล้ว นั่นนะไปกอดมันไว้ไปห้วง
หน้าพะวงหลัง ไปพะวงพะวังของมัน เห็นไหม ถ้าเราไม่ห้วง เราไม่พะวงพะวังกับสิ่งใดๆ
ทั้งสิ้น เรามีสติปัญญาของเรา เราใช้สติปัญญาเราควบคุมดูแลรักษาของเราขึ้นไป เห็นไหม นี่
กระบวนการมันเป็นไป นี่ไงความสมบูรณ์ของมัน แก่โดยรอบ พอแก่โดยรอบด้วยความ
สมบูรณ์ของมัน ผลไม้มันสุกอมของมัน มันถึงที่สุดของมัน มันหลุดจากขั้วโดยสัจจะความจริง
ของมัน นี่ไง โดยข้อเท็จจริงมันเป็นของมันอย่างนั้น

แต่เวลากระบวนการของทฤษฎี กระบวนการของการศึกษา กระบวนการเขาก็ศึกษา
ตามนั้น พอศึกษาตามขึ้นมา เราก็ไปศึกษากระบวนการนั้นมา แล้วเราก็ไปจัดรูปแบบจะให้มัน
เป็นไปอย่างนั้นเลย มันจะเป็นไหม นี่มันไม่เป็นอย่างนั้น ดูลิ ผลไม้ เวลามัน เห็นไหม เม็ดๆ
เดี่ยวลงสู่ดิน เห็นไหม เม็ดเม็ดเดียวขึ้นมาต้นใหญ่โตมหาศาล เวลามันออกดอกออกผลๆ
เห็นไหม เวลาแค่เป็นดอก ลมแรงพัดขึ้นไปดอกก็ร่วงแล้ว

เวลาเป็นลูกอ่อนขึ้นมา โดนแมลงสัตว์มันเอาไปเป็นอาหารมัน กว่ามันจะเติบโตขึ้นมา
กว่ามันจะแก่โดยรอบ เวลาแก่โดยรอบด้วยความสมดุลของมัน หลุดจากขั้ว อะไรไปทั้งมัน นี่ไง
ถ้านอบน้อมสู่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่ศึกษามานะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่มีความจริงๆ ในใจของเรา มันเป็นความจริงในใจของเรา

ถ้าเป็นความจริงในใจของเรา เรามีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน ถ้ามีอำนาจวาสนา
มากน้อยแค่ไหน เราชวนขายของเรา เราทำของเรา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่าน
พูดเอง “เราวาสนาน้อยอายุแค่ ๘๐ ปี” นี่วาสนาน้อยๆ ก็ได้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าก็แล้วกันแหละ แต่ว่าคำว่าวาสนาน้อยไปเทียบถึงความสมบูรณ์ขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ต่างๆ ที่ท่านทำมา ๑๖ อสงไขย ๘ อสงไขย องค์สมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้า ๔ อสงไขย มาด้วยเหตุมาด้วยต้นทุนที่ต่างกัน

ความที่มาด้วยต้นทุนที่ต่างกันมันก็ต้องต่างกันโดยผลลัพธ์ ถ้าผลลัพธ์มันต่างกันอย่างนั้น มันก็มาด้วยต้นทุนนั้น มันเป็นวิทยาศาสตร์ เป็นข้อเท็จจริงอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าท่านพูดของท่าน ท่านอ่อนน้อมถ่อมตนของท่าน ท่านพูดของท่าน เราวาสนาน้อยๆ ถ้าวาสนาน้อยก็เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วาสนาน้อยก็สิ่งที่เป็นศาสดาของเรา เป็นครูเอกของโลก สอนสามแดนโลกธาตุ

สิ่งที่เรากราบไหว้บูชากันอยู่นี้ เห็นไหม เราพูดนอบน้อมสู่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นอบน้อมนอบน้อมอะไร เพราะเราอยู่นี้ เราได้อยู่ได้กิน เราได้อาศัยนี้ อาศัยธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะอะไร เพราะเขาศึกษาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยกันทั้งนั้น บริษัท ๔ เขาศึกษามาด้วยกัน เขามาด้วยกัน

แต่ของเราเนี่ย เรามีวาสนามากกว่า มากกว่าหมายความว่า เราละความเป็นฆราวาส เรามาบวชเป็นพระๆ บวชเป็นนักรบรบกับอะไร รบกับกิเลสใจ เวลาเกิดสงครามๆ สงครามระหว่างเขาต่อสู้กัน เขามีข้าศึก มีข้าศึกเขาถึงได้เกิดสงครามขึ้นมา เวลาไม่มีสงครามขึ้นมา เขาช้อมรบๆ เห็นไหม ข้าศึกสมมุติๆ เขาฝึกหัดขึ้นมาเพื่อให้ชำนาญในการช้อมรบ

ไอ้ของเราเนี่ย ถ้ามันศึกษามาๆ ก็ศึกษามาในแผนที่ เวลาแผนที่เครื่องดำเนิน แผนที่มาแล้ว เวลาลงในพื้นที่ พอพื้นที่ขึ้นมาเนี่ย เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราพยายามหาสถานที่ทำงานของเรา เห็นไหม ทำความสงบของใจให้ได้ หาหัวใจของตนให้เจอ ถ้าหาหัวใจของตนให้เจอนี้ ตั้งสติขึ้นมา เวลาหาหัวใจของตนไปหาที่ไหน ไม่ต้องไปหาที่ไหน นั่งลง เดินจงกรม แล้วกำหนดหายใจเข้านึกพุท หายใจออกโรหนี่ คนที่หายใจ สิ่งที่หายใจก็พุทระ ถ้าคนมีชีวิตถึงทำได้ ไง คนที่มีชีวิตทำได้อะไรชีวิตแบบโลกๆ ไง ชีวิตแบบโลกๆ มันก็อาศัยโลกอยู่นี่ตลอดไป

แต่เวลาเรามีสติปัญญา เราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกโร หน้าที่การงานของเราไม่ใช่หายใจทิ้งเปล่าๆ ไง ไม่ใช่ชีวิตนี้สั้นไป ไง นี่ปากเหยี่ยวปากกา ชั่วพลังเหล่านี้ตายหมดนะ เวลาจะตายหมดหัวใจวายโดยฉับพลัน เวลาเดิน ยืน เดิน นั่ง นอน หัวใจวายโดยฉับพลัน เส้นเลือดสมองแตกตายเดี๋ยวนั้นเลย ชีวิตมันสั้นนัก มันอันตราย มันอยู่ที่เราสนใจไป ไม่นอนใจว่าเราจะอยู่ยั่งยืน เห็นไหม เขาฉลองพุทธชยันตี ๒,๕๐๐ ปี นี้เราก็อายุไปอีก ๕,๐๐๐ ปี มันประมาณเล่นเล่น ไง มันไม่ตื่นตัว

เราบวชใหม่ๆ นะ เวลาศึกษา เห็นไหม ดุติ ศึกษาประวัติหลวงปู่มั่น ศึกษาประวัติครูบาอาจารย์ สมัยสงครามโลกๆ ทุกอย่างอัศจรรย์ขาดแคลนไปหมด โอ๊ย เวลามันอ่านแล้วมันเฉา

โธ่ ถ้าเราเจอสภาพแบบนั้นละ รีบนะ ก็รีบกระทำนะ อย่างไรก็ตามแล้วทำกระทำให้ได้ ถ้าครั้งหน้าอนาคตเราจะรู้อะไรมันจะเกิดขึ้น เรารู้ได้ยังไงว่าอนาคตข้างหน้ามันจะมีอะไรมันจะเกิดขึ้น แล้วชีวิตเราจะปล่อยล้าละเลเทเมมาสะเปะสะปะไปอย่างนั้นหรือ เราเอาจริงเอาจังนะ

หลวงปู่มั่นท่านมีชื่อเสียงขนาดไหน หลวงตาท่านพูดประจำ ท่านเล่าฟังให้นะ เวลาเขาเข้ามา เห็นไหม ได้สิ่งใดมานี้ เก็บไว้ก่อนให้ลูกศิษย์ลูกหา ให้คนนั้นก่อนให้คนนี้ก่อน จนหลวงตาท่านพูด “แล้วหลวงปู่ละ ตัวหลวงปู่มั่นเองละ”

“อู๋ เป็นหัวหน้า หาได้ง่ายๆ ใ้พระปลายแถวต่างหากที่มันไม่มี ให้มันก่อนๆ” นั้นท่านก็สังเกตุ ท่านก็คอยดูนะ

ถึงเวลาแล้วก่อนเข้าพรรษา นี้โยมหนุ่ม ให้คนแบกมาให้เลย ๒ - ๓ พับ แล้วซื้อหาในตลาดไม่มี หลวงตาท่านเป็นคนนักศึกษาเหมือนกัน ท่านก็ไปถามเอามาจากไหน ในตลาดไม่มีขายสมัยสงคราม มันได้ดินทั้งนั้น ซื้อหลังร้าน คนที่ซื้อหลังร้านได้เขาต้องมีกำลังของเขา เขาถึงไปซื้อหลังร้าน เขาหาซื้อหลังร้านคือแบบว่าซื้อได้ดิน นี่ตลาดมืด ในตลาดไม่มี สินค้าไม่มี อยู่ในตลาดมืด พอตลาดมืดขึ้นไปแล้ว ได้มาแล้วเอามาถวาย ถวายเพราะอะไรละ เพราะเขาเป็นลูกศิษย์ลูกหากันมาตั้งแต่ไหนแต่ไร

โยมหนุ่มที่อยู่สกลฯ ที่ท่านเป็นคนสร้างวัดป่าสุทธาวาส เป็นคนสร้างวัดให้หลวงปู่มั่นเป็นคนสร้างกุฏิให้หลวงปู่มั่น ท่านเป็นลูกศิษย์ลูกหากันกุฏิ ถึงเวลาแล้วก่อนเข้าพรรษานี้ เห็นไหม ไปซื้อได้ดินมาแล้วเอามาถวายๆ ท่านถึงได้ตัดได้รักษา นั้น! มันไม่มี เวลาเกิดสงครามอนาคตข้างหน้าเรารู้อะไรจะเกิดขึ้น ถ้าเราไม่รู้ว่าอะไรเกิดขึ้นแล้วเราประมาทเล่นเล่ออย่างนี้ใช้ไหม นี่ปากเหี่ยวปากกานะ

ชีวิตมันสั้นนัก แล้วสิ่งใดจะเกิดขึ้นนะ ปากเหี่ยวปากกามันอันตราย ดูอันตรายนะ เป็นอาหารของเหี่ยวของกามันโอบมันมาล่า นักล้า เห็นไหม ชีวิตเราเป็นอย่างนั้นหรือ เราปล่อยชีวิตเราอย่างนั้นใช้ไหม ถ้าเราไม่ปล่อยชีวิตของเราอย่างนั้น เราต้องเข้มแข็งของเรา เราจะต้องชวนชวายเป็นเรา เราต้องชวนชวายเป็นเรา อย่าปล่อยให้วันคืนล่องไปๆ โดยเปล่าประโยชน์

มืดกับแจ้งๆ อยู่อย่างนั้นนะ แล้วไม่มีอะไรเริ่มต้นใช้ไหม ไม่มีอะไรที่เราจะเป็นขึ้นเป็นอันเลยหรือ สิ่งที่มีมันจะเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาจากของเรานี้ เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาแล้วมันเป็นที่ไหน มืดแจ้งมันก็เป็นอย่างนั้น เวลาคนเกิดคนตายมันก็ตายกันทั้งนั้น มีคนเกิดคนตายทุกสถานที่ ทุกชั่วโมงทุกนาทีทั้งนั้น ในโลกนี้มีคนเกิดคนตายตลอด แล้วคนเกิดคนตายมันก็เป็นอำนาจาสนาของคนทั้งนั้น

แล้วเรานี้เราเกิดมาแล้วนี่ ๑๐ ปี ๒๐ ปี ขึ้นมาแล้ว เกิดมานี้ เห็นไหม บวชมานี้ก็พรรษา บวชมาแล้วได้อะไรเป็นขึ้นเป็นอัน ถ้าเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา เห็นไหม สิ่งที่เราก่อสร้างๆ ก็เป็น อาราม ที่อาศัยนั้นเป็นบุญกุศล เห็นไหม ใครสร้างศาลาโรงธรรมขึ้นมาก็ได้วิมานบนสวรรค์ ใ้ วิมานบนสวรรค์มันก็ผลของวิญญูะง ี่ผลของวิญญูะงเป็นฆราวาสธรรมง มันเป็นความจริง อันหนึ่งในวิญญูะ แต่ของเรา เราจะเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะงใช้ไหม เราจะออกจากวิญญูะงเป็นวิญญูะง เราจะพ้นออกไปจากวิญญูะงนี้ เราจะไม่เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะงนี้ ถ้าเราจะไม่เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะงเราทำอย่างไร

สิ่งอย่างใด บวชเป็นพระมันก็มีบุญกุศลง แล้วก็จะมาเกิดบวชซ้ำบวชซากใช้ไหม นี่ดูสิ ในพุทธประวัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การมา บวชมันก็เป็นบุญกุศลนะ ใช้ ทำไมจะมาบวชทำดีมันไม่เป็นบุญเหอ มันก็เป็นบุญง แล้วบุญ กับบาปใช้ไหม แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติมันข้ามพ้นจากบุญและบาปไป ถ้ามันจะข้ามพ้นจาก บุญและบาปไป อะไรจะข้ามละ ข้ามกระโดดข้ามใช้ไหม กระโดดข้ามมันก็ไปเจตตอข้างหน้า โนนะ กระโดดข้ามไปเดี๋ยวก้ไปล้มข้างหน้า กระโดดข้ามถ้าเป็นผลของวิญญูะ ผลของวิญญูะมัน ก็เป็นวิญญูะ มันก็อยู่ในวิญญูะนี้ มันไม่พ้นจากวิญญูะงนี้ไปได้เหอ

แต่ถ้ามันจะพ้นจากวิญญูะ หายใจเข้านี้กพุทธ หายใจออกโร พยายามทำความสงบของใจ เข้ามาให้ได้ ถ้าใจสงบระงับแล้วนี้เรามาพิจารณาของเรา เราแสวงหาของเรา เราจะทำคุณงาม ความดีของเรา นี่หน้าที่การงานของพระง งานของพระคืองานแรงงานคืองานภาวนาง งาน ของพระคือหาสัจจะหาความจริงให้ได้ในใจนี้ง แล้วงานของพระนี้สิ่งที่เรากำลังทำอยู่นี้ เเดิน จงกรรมนั่งสมาธิภาวนา ใครจะรู้ใครจะเห็นไม่เห็นเรื่องของเขา

แต่เรื่องของเรา ถ้ามีสติมันก็เห็น ถ้ามีสติปัญญามันก็ใช้ ถ้าขาดสติมันก็เป็นความ พลังเปลอ ถ้าความพลังเปลอก็สักแต่ว่าทำ มันก็เป็นหุ่นยนต์นั้นนะ หุ่นยนต์มันทำอะไร ทำ ดีกว่ามนุษย์อีกเดี๋ยวนี้ ต่อไปหุ่นยนต์แย่งงานหมดเลย ต่อไปหุ่นยนต์มันจะทำงานแทนมนุษย์ แล้วมนุษย์จะมาบวชเป็นพระหมดเลย แล้วพระจะไปบิณฑบาตกับหุ่นยนต์นั้นนะ หุ่นยนต์ทำ อะไรให้ นั้นมันปัญญาประดิษฐ์ คือว่ามนุษย์มีปัญญาๆ มันเก่งแต่ข้างนอก เก่งแต่เรื่อง กิเลสมันมาหลอกลวง แต่ถ้าเอาจริง ๆ ขึ้นมาก็เลสมันหลอกไม่ได้

ในเมื่อคนคิดคนหนึ่ง คนๆ หนึ่งคิดขึ้นมาเพื่อเป็นประโยชน์กับโลก ทุกคนได้ใช้ได้สอย กันทั้งนั้นนะ แต่เวลาเป็นธรรมๆ ขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมเองโดย ชอบ เวลาจะเป็นจริงขึ้นมาพยายามชวนชวยพยายามชี้แนะ พยายามจะบอก บอกให้ใจดวงนั้น ใ้ที่มันมืดบอด ใจดวงนั้นที่มันต่ำต้อย ใจดวงนั้นที่มันอับเฉา ใจดวงนั้นที่มีความทุกข์ขึ้นมาจะ

ให้มันสว่างไสวขึ้นมา ให้ใจดวงนั้นนะรู้จักมุ่มมอง รู้จักทัศนคติ ให้มีความเห็น เห็นว่าสิ่งที่มีความข้างนอกหรือข้างใน

ข้างนอกที่มันเป็นกันอยู่ โลกที่มันเป็นอยู่มันเป็นเรื่องในโลกๆ แล้วข้างในๆ ข้างในของใคร ข้างในขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ข้างในของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านสำเร็จไปแล้ว แล้วข้างในของเรามีแต่ขี้ ข้างในๆ มันมีแต่ขี้ ขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลง หลงตัวเองอยู่ที่นี่ บ้าบอคอกแตก มันทำงานอะไรๆ ความเป็นอยู่ๆ เห็นไหม โยมก็ทำได้ สิ่งปลูกสร้างนี้ เราเป็นคนทำ จ้างช่างก็ทำได้ ช่างทำอะไรได้หมด งานศิลปะช่างทำให้ได้ด้วย ความสวยงามหมดเลย แล้วไอ้โฮ วัดนี้สวยๆ วัดพระทำก็มีส่วนน้อย แต่ส่วนใหญ่โยมทำทั้งนั้น โยมก็ทำได้ ทำได้ดีกว่าด้วย นี่มันเรื่องข้างนอกใจ

แต่เรื่องข้างในละ ถ้าเรื่องอะไร เห็นไหม เราเป็นจริงเป็นจังของเราขึ้นมา ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ใครทำอะไรได้ แล้วใครทำอะไรได้เป็นของของคนนั้น เวลาโยมทำๆ ถ้าโยมเขาทำขึ้นมา ถ้าเขาเป็นมรรคเป็นผลของเขาขึ้นมา เขาก็ได้ของเขา เวลาเขาทำ เขาหน้าที่การงานของเขา เขาทำด้วยเป็นอาชีพของเขา แต่ถ้าเขามีสติปัญญาของเขา เขาก็ภาวนาได้ เห็นไหม สมาธิไม่มีหญิง ไม่มีชาย สมาธิไม่มีเพศ ไม่มีนักบวช ไม่มีฆราวาส

เวลาปัญญาๆ ก็เหมือนกัน แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาโยมเขา เห็นไหม ทางของฆราวาสเป็นทางคับแคบ คับแคบเพราะหน้าที่การงานของเขาเป็นอาชีพของเขา เขาทำเป็นอาชีพนะ เพื่อหาเงินหาทองมาเลี้ยงครอบครัวเขา เป็นพระๆ มามันไม่มีอาชีพ อาชีพพระๆ นะ เป็นพระจริงๆ เพราะพระจริงๆ มันไม่มีสิ่งใดซื้อขาย ไม่มีสิ่งใดเป็นผลประโยชน์ ไม่มีอะไรทั้งสิ้น สิ่งที่ทำขึ้นมามันเป็นทาน เป็นทานของเขา สิ่งที่เป็นวัตถุมา วัตถุมาก็เก็บไว้ให้มันเผาตัวเองตายใช้ไหม มันได้มาได้มาก็เป็นประโยชน์กับสังฆะ ประโยชน์กับสงฆ์ ประโยชน์กับโลก ศาสนสงเคราะห์ ศาสนาสงเคราะห์เขา เวลาสงเคราะห์นี่สงเคราะห์เป็นวัตถุใจ

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการรื้อสัตว์ชนสัตว์ นั้นนะ สงเคราะห์ ศาสนสงเคราะห์มันรื้อภพหรือชาติ มันรื้อหัวใจ หัวใจอันนั้นนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภรื้อสัตว์ชนสัตว์ๆ ใอันนี้ไม่ได้สิ่งศาสนสงเคราะห์มา มันก็ได้บำรุงร่างกาย บำรุงชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่ธรรมะ ธรรมโอสถที่มันไปรื้อคั่น ธรรมโอสถที่มันไปแผดเผา ธรรมโอสถที่พลิกแพลงในใจอันนี้ นี่หน้าที่ของพระๆ นะ

หน้าที่ทางโลกของเขา ดูสิ เวลาพุทธในทะเลเบียนบ้าน เห็นไหม ไปวัดไปวาหนี่มันก็ไม่มีเวลา งานการก็ล้มมือไปหมด ความรับผิดชอบชีวิตนี้ไม่มีเวลาพอเลย นั้นนะเขาอยู่ทางโลกของ

เขา เขาไม่มีโอกาสของเขา เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เราบวชแล้วนะ เราได้ละทิ้งหน้าที่การงาน อย่างนั้นมาแล้ว หน้าที่การงานอย่างนั้น ความเป็นอยู่ๆ มันเป็นโดยกิเลสใจ ห่วงอย่างเดียว เท่านั้น ไม่เทียบหน้าเทียบตาเขา มันจะไปเทียบหน้าเทียบอะไรกิเลสทั้งนั้นนะ แข่งดีแข่งชั่ว เอา ความชั่วมาแข่งกัน มันไปแข่งกับเขาทำไม

ใครจะแข่งขันกันก็เรื่องของเขา เราเข้าทางจงกรม พอมีที่หลีกเร้นคลุมหัวพอแล้ว ที่ไหนเขาก็ทำกันมันจะวิจิตรพิสดารขนาดไหน มันวิจิตรพิสดารขึ้นมาแล้ว แล้วก็ติดพันกัน ของ กูๆ นะ มันมีอะไรเป็นของกุสักร้อยใหม่ มันมีอะไรเป็นความจริงอย่างนั้น ไม่เห็นมีอะไรเป็น ความจริงเลย แล้วถ้าเป็นความจริงๆ ก็ไม่ทำ ความจริงก็ไม่เอาขึ้นมา เห็นไหม นี่กิเลสมันโอบ บินจิกกินหัวใจเราตลอด มีแต่ปากเหี้ยวปากกาอันตรายมาก ชีวิตนี้สั้นนักนะ

ดูสิ ครูบาอาจารย์ท่านล่วงไปๆ หมดไปแล้ว แล้วผู้ที่มาใหม่ๆ ก็อ่อนแอทั้งนั้น มาใหม่ ไม่มีวุฒิภาวะอะไร เอาจริงเอาจังมากน้อยแค่ไหน ถ้ามีวุฒิภาวะเอาจริงเอาจังขึ้นมา มันจะมี จุดยืนนะ ทำสิ่งใดจะเปรียบเทียบเลย ดูสิ เวลาหลวงตาท่านวางหลักการไว้ใจ เวลาหลวงปู่มัน ท่านทำทั้งชีวิตนะ มันไม่มีการเก็บสถิติสิ่งใดไว้ เวลาท่านพูดกับหลวงตา “เราทำความดีมามาก พอสมควร ใครเห็นความดีอันนี้บ้าง” หลวงตายกมือเลย เห็นอยู่ครับ เออ แล้วไม่จดจารึก อะไรไว้บ้างละ ตอนนั้นงานส่วนตัวยังไม่จบครับ เออ งานส่วนตัวให้จบก่อน

พองานส่วนตัวจบเสร็จแล้ว เวลาทำสิ่งใดขึ้นมาเป็นธรรมใจ เป็นธรรมหมายความว่า ไม่มีมารยาสาโดย ในประวัติหลวงปู่มัน ในปฏิปทาพระกรรมฐาน นั้นละวางหลักของการปฏิบัติไว้ ถ้าคนที่ประพฤติปฏิบัติโดยที่ขาดแคลนครูบาอาจารย์ ศึกษาได้ คั่นคว่าได้ เวลาคั่นคว่าใน พระไตรปิฎก ในพระไตรปิฎกมันเป็นภาษาบาลี ภาษาบาลีภาษาที่มันลึกซึ้ง ภาษาที่เราเข้าใจได้ ยาก เวลามันต้องตีความๆ เราถอดมาเป็นภาษาไทย แล้วถอดเป็นภาษาไทยแล้วใครเป็นคน ถอดละ

แต่เวลาประวัติหลวงปู่มัน เห็นไหม ปฏิปทากรรมฐาน ผู้ที่จดจารึก ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ตามหลวงปู่มันแล้วได้ผลตามนั้นใจ หลวงปู่มันท่านเป็นคนชี้ว่าเป็นคนบอก แล้วหลวงตาท่าน ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาได้ผลตามนั้นนะ ถ้าได้ผลตามนั้นมันซาบซึ้ง สิ่งนั้นจะจดจารึกไว้ๆ นี่เป็น ปฏิปทาพระอริยสงฆ์ธรรมฐาน ถ้าไม่มีสิ่งใดเราประพฤติปฏิบัติแล้วเราก็อ้างเคียง มันจะจริง อย่างนั้นหรือไม่

เวลาปฏิบัติไปแล้วเราก็เข้าข้างตัวเองทั้งนั้น กิเลสมันโอบมันเฉียวมันเป็นเหี้ยว เห็น ใหม มันโอบหัวใจของเราะ มันกัดมันกินในหัวใจของเรา แล้วกาลเวลาก็กัดกินไปอีก กิเลส

มันก็ทำลายไปอีก นี่เวลาทำไปแล้วกิเลสก็บังเงาอีก เห็นไหม เราประพฤติปฏิบัตินี้สุดยอด ๆ ไร เวลาพระผู้ที่เห็นแก่ตัว ๆ นี่มีความรู้ดีเด่น มีความรู้เหนือหลวงปู่มัน หลวงปู่มันเป็นคนยกย่องสรรเสริญเชิดชูบูชา นั่นแหละกิเลสมันกลืนกินไปทั้งหัวใจแล้ว

เวลาเราสวดมนต์เมื่อกี้นี่ไง นอบน้อมต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนที่มีคุณธรรมไม่นอบน้อมต่อครูบาอาจารย์ของตน ไม่นอบน้อมนี้ พระอานนท์เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว เวลาที่ไหนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเคยประทับนั่งอยู่ ที่ตำรังสีพอยู่ ท่านจะทำรักษา ทำประพฤติดนเหมือนกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตำรังสีพอยู่เลยละ ไม่ก้าวล่วงเลยนะ เคารพบูชา แม้สิ่งเหลือเศษนะ เหลือเศษที่ท่านเคยใช้นี้ เคารพบูชากันมาก

นี่ก็เหมือนกัน หลวงตาเวลาท่านอยู่กับหลวงปู่มัน หลวงปู่มันเป็นคนสั่งสอนเอง หลวงปู่มันเป็นคนชี้แนะเอง หลวงปู่มันเป็นคนจัดการเอง แล้วท่านก็ประพฤติปฏิบัติตามความจริงของท่าน เวลามันขึ้นมามันสันตภิโฏฐโก มันกัฏฐกลางหัวใจ มันเปิดดวงหัวใจ โอโฮโฮ สิ่งนี้มันจะเคารพบูชาหรือไม่ ความเคารพบูชาอย่างนั้นเป็นความจริง

ไอ้กิเลสมันโอบเฉี่ยวในหัวใจของสัตว์โลก ในหัวใจของผู้ที่อ้างตน วัตรอยเท้าใจ มันต่างกัน พฤติกรรมมันต่างกัน ความเห็นมันต่างกัน พอมันต่างกันมันฟ้อง มันฟ้องถึงว่าจริงหรือ นี่มันฟ้องจริงๆ หรือ เราก็ย้อนกลับมาที่เรานี้ไง ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าสิ่งใดมันกังวล สิ่งใดที่มันไม่แน่ใจใจ ลองดูสิ เปิดดูสิว่าหลวงปู่มันท่านสั่งไว้อย่างไร แล้วท่านสอนไว้อย่างไร แล้วลูกศิษย์ลูกหาที่ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันมีแง่มุมอย่างไร พอแง่มุมขึ้นมา มันเป็นอำนาจวาสนาบารมีของคนใจ ถ้าอำนาจวาสนาบารมีของคนแต่ละคนมันไม่เหมือนกันใช้ไหม เวลากิเลสมันเกิดขึ้นมามันเกิดขึ้นมาโดยดีเอ็นเอ วิสัยทัศน์ เวลาเกิดเกิดจากกิเลส เกิดจากอวิชชาใจ มันแสดงเต็มละ

แล้วถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมาโดยการชี้แนะของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มัน แล้วถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันปราบปรามได้ไหม มันสกัดกั้นได้ไหม มันสกัดกั้นไอ้ที่มันท่วมท้นในหัวใจนั้นได้ไหม สิ่งที่มันท่วมท้นในหัวใจถ้ามันสกัดกั้นได้ เห็นไหม สิ่งที่มันมีหทัยใจเข้านี้กพุทธหทัยใจออกโธนี่ นั่นนะมันจะเป็นสัมมาสมาธิใจ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ นั่นละพุทธะ ผู้รู้ใจ คนตายทำงานไม่ได้ คนตาย คนสลบไสลไม่รับรู้อะไรทั้งสิ้น คนที่จะทำงานได้ต้องมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ใจ

เวลาสติมันสมบูรณ์ขึ้นมา นั่นนะเวลามันสัมมาสมาธินะ ถ้ามันเป็นจริง เห็นไหม ถ้ามัน

ประพฤติปฏิบัติแล้วความเป็นจริงมีสติมีปัญญาขึ้นมา สามารถสำรวจ สามารถครอบครอง สามารถดูแลหัวใจของตนได้ นั่นไง แล้วมาเทียบเคียงๆ ถ้าเราทำไม่ได้ มันเป็นเรื่องๆ มันทำได้ เป็นปัจจัยตั้ง สันติภูมิจึง มันจะหลอกกันได้อย่างไร มันหลอกกันไม่ได้นะ มันจะมาเจ้าเล่ห์แสนกอนอยู่ไม่ได้หรอก ถ้าเจ้าเล่ห์แสนกอนมันก็เป็นพระ พระเจ้าเล่ห์นั่นไง อาศัยอยู่กับหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเป็นคนชี้หน้าเป็นอาจารย์ เวลาอาจารย์ขึ้นมาแต่พฤติกรรมที่แสดงออกมันเหนืออาจารย์มัน เพราะเวลาเรานอบน้อมต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมวินัยเราไม่กล้า ข้าวล่วง

นี่ก็เหมือนกัน ในชีวิตประจำวันในการกระทำของหลวงปู่มั่น ท่านอยู่ป่าอยู่เขาของท่าน มันไม่มีหรอกที่จะส่งเสริมขึ้นมาให้เป็นการตลาด เวลาปฏิบัติขึ้นมามันแสนยาก พอแสนยาก ขึ้นมาแล้วนี่ เห็นไหม ธรรมและวินัย มันแสนยากขึ้นมาแล้วนี่มันเป็นแบบว่าเป็นแบบอย่าง พอเป็นแบบอย่างนะ อาจารย์ที่เป็นแบบอย่างท่านจะทำอย่างนั้นหรือ ท่านจะส่งเสริมกันอย่างนั้นหรือ ไม่มี ไม่มีหรอก มันเป็นไปได้

ถ้ามันเป็นจริงๆ ให้มันเป็นจริงขึ้นมาก่อน ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมามันอยู่ที่วาสนาของคนใจ ถ้าวาสนาของลูกศิษย์ลูกหาที่มันเป็นไปอย่างนั้น เป็นอย่างนั้นมันก็เป็นธรรม เป็นธรรมเพราะใจมันเป็นธรรมแล้ว เห็นไหม ใจที่เป็นธรรม จับขี้มันก็จะไปโยชน์เลย ใจที่มันเป็นกิเลส นะ เหี้ยวมันโฉบเฉี่ยวกินหมดแล้วนี่ ไปจับเพชรมันยังเสียหายเลย ไปจับเพชรเลยกลายเป็นเพชรไม่มีค่า เป็นทุจจริต เป็นสิ่งที่สร้างบาปกรรมทั้งนั้นนะ

แต่ใจที่เป็นธรรมๆ เห็นไหม แม้แต่ขี้ เขาใส่ปุ๋ย เขาเอาไปใส่ต้นไม้ มันออกดอกออกผล เป็นประโยชน์ไปหมดเลย ถ้าใจที่มันดินนะจับขี้มันยังเป็นเพชรเลย ถ้าใจมันเลวจับเพชรมันยังกลายเป็นขี้ ขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลง ทำลายเขาไปทั่วนี่ ถ้ามันเป็นธรรมแล้ว ถ้าใจมันเป็นธรรมแล้ว ถ้ามันเป็นธรรมจริง เห็นไหม เป็นธรรมจริงมันไม่ต้องอ้างหรือว่าครูบาอาจารย์สั่งไว้อย่างนั้นสั่งไว้อย่างนี้ ไม่มี มันอยู่ที่การวินิจฉัย วินิจฉัยในปัจจุบันนี้ไง

กาลเวลามันล่วงเลยล่วงไปนะ เห็นไหม ดุสิต ชีวิตเรานั้นก็แค่ฟ้าแลบ ชีวิตมันต่อไปอนาคต นี่เรานอนใจกัน ๑๐ ปี ๒๐ ปีไป พรรษามากขึ้นเรื่อยๆ ใจ แล้วพรรษามากขึ้นๆ แล้วเรามีภูมิรู้ใหม่ มีความจริงใหม่ ถ้ามีความจริงขึ้นมา เราทำขึ้นมาสิ เราทำของเราขึ้นมา ถ้ามันทำขึ้นมาไม่ได้ มันทำขึ้นมาไม่ได้ เราก็ฝึกหัดขึ้นมา ไอ้การฝึกหัดนั้น นั่นละวิธีการเราได้ทำมา เราก็ได้ประสบการณ์แค่นั้น

เวลาเราทุกข์เรายากขึ้นมานะ เวลาเราทุกข์เรายากทุกข์ยากทั้งนั้น เวลาคนไปปฏิบัติไ้

ที่ว่างๆ มันง่าย ๆ ง่ายๆ ง่ายๆ ง่ายๆ แล้วที่มันทุกข์มันยากขึ้นมาแล้วจิตมันสงบมันสงบอย่างไร เวลาจิตมันสงบขึ้นไปแล้ว ความรู้ในความสงบนั้นเป็นอย่างไร แล้วความสงบนั้นยกขึ้นสู่วิปัสสนา เวลาเกิดปัญญา ปัญญาเป็นอย่างไร แล้วเกิดปัญญา นี้ด้วยเหตุด้วยผลด้วยข้อเท็จจริงอันนี้ใจ ถ้าอันนี้เป็นข้อเท็จจริง

นี่งานของพระ งานของนักบวช งานของนักพรต งานของพรหมจรรย์ อยู่องค์เดียวก็มี ความสุข เห็นไหม วิหารธรรมๆ อยู่ที่ไหนก็ได้ ทำอย่างไรก็ได้ ถ้ามันเป็นความจริง นี่ใจที่มัน สำเร็จแล้ว อยู่กับซี้มันก็เป็นดอกเป็นผลเป็นคุณงามความดีหมดเลย อยู่กับซี้ แต่ถ้าใจมันไม่มี อะไรไปอยู่กับเพชร เพชรนิลจินดาทั้งนั้น เวลาคุณหญิงคุณนายมานะ โอโฮ เพชรนิลจินดา แพรพราว นั่นนะอยู่กับเพชร ใจมันเป็นซี้ ซี้หลอก ซี้ลวง ซี้จ้อซี้ฉล มันไม่มีความจริงเลย ถ้า มันเป็นความจริงเราอยู่ที่ไหนก็ได้ อยู่อย่างไรก็ได้ ขอให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าความจริง ขึ้นมา เห็นไหม นี่ปากเหี้ยวปากกา เราจะบอกเลยนะ ปากเหี้ยวปากกา ชีวิตของเราอยู่กับ ปากเหี้ยวปากกาทั้งนั้นนะ อยู่กับปากเหี้ยวปากกาด้วยมัจจุราช พญามัจจุราชมันเอาไปหมด ทุกชีวิต

แต่ถ้าเราพ้นจากกิเลสไปแล้ว พญามัจจุราชแสดงตัวไม่ได้ พญามัจจุราชไม่เห็นแม้แต่ เเง ไม่อยู่ในขอบเขตของใครทั้งสิ้น ไม่มีใครมีอำนาจเหนือใจที่เป็นธรรมได้ ใจที่เป็นธรรมพ้น จากวิภวอยู่เหนือโลกเหนือสงสารเหนือทุกอย่างเลย แล้วจะมีสิ่งใดมาราวี มาควบคุม ไม่มี แต่ของเรายังวิตกกังวลนี้ มัจจุราชหัวเราะเยาะ นั่นละทางของเขาทั้งนั้น

นี่ใจ ถ้ามันพ้นปากเหี้ยวปากกาไปแล้วนะ จบนะ ถ้ามันไม่พ้นจากปากเหี้ยวปากกา นี่ อย่า อย่าชะล่าใจ อย่านอนใจ ขวนขวายมีการกระทำให้พ้นจากปากเหี้ยวปากกาให้ได้ ถ้าพ้น จากปากเหี้ยวปากกาไปแล้วนะ สบาย พ้นจากปากเหี้ยวไปแล้ว จบ เมื่อไหร่ก็ได้ ที่ไหนก็ได้ ได้ทุกที่ เพราะมันพ้นจากปากเหี้ยวปากกาไปหมดแล้ว มีสิ่งใดจะมีคุณค่าไปกว่าหัวใจดวงนั้น นี่ธรรมธาตุๆ

สิ่งใดพอสมมุติแล้วมันมีที่มีทาง พอสมมุติแล้วมันโต้แย้งทั้งนั้นนะ แต่ถ้าใจมันเป็นจริง เป็นจริงในใจดวงนั้น ใจดวงนั้นๆ แล้วใจเราล่ะ

ใจของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์นะ ใจของเรา นี่ พูดว่าจะเป็นสากล เห็นไหม มันเวียน วายตายเกิดมาในวิภวามมหาศาล แต่เราเกิดมาในชาตินี้ใจ พ่อแม่ได้จดทะเบียนไว้ ชื่อสิ่งใด อยู่ที่กรมการปกครอง เวลาตายแล้ว เห็นไหม คนตายต้องจำหน่ายภายใน ๗ วันนะ ไม่อย่างนั้นผิดกฎหมาย มันเป็นสมมุติครอบคลุมไว้ด้วยทะเบียนบ้าน ครอบคลุมไว้ด้วยสาร

ระบบ

แต่ใจดวงนั้นละ ถ้าใจดวงนั้น ถ้าจิตเป็นสัมมาสมาธิ นี่ใจที่ว่าเป็นสากล ถ้ามีปัญหาขึ้นมามันเป็นมรรคเป็นผลกับใจดวงนั้น แล้วใครเป็นคนบอก นี่ใจเราเกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไป เรานอบน้อมต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ไสยศาสตร์ ดูลิ ตอนนี่เข้าฝึกกันนะ ทรงเจ้ากันนะ แม้แต่พระยังทำเลย นั่นนะทุกสิ่งทั้งนั้นเลย สิลัพพตปรามาส ห่างไกลจากศาสนา แม้แต่ห่มผ้าเหลืองแท้ๆ เลย แต่อยู่ห่างไกลศาสนา ดูลิ แม้แต่ขรราวาสญาติโยมเขา ถ้าเขามีศีลมีธรรมของเขา เขาปฏิบัติของเขา เขายังใกล้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากกว่าเรา

แต่ถ้าเราทำของเรา หายใจเข้านิกพุท หายใจออกโร เราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลางหัวใจ พุทธะ นี่จิตใจมีคุณค่าอย่างนั้น ถ้าพุทธะมันเกิดที่นี้ใจ เวลามันเกิดขึ้นมา พุทธ ธรรม สงฆ์ รวมลงที่ใจ หลวงตาท่านพูดประจำ พุทธ ธรรม สงฆ์รวมลงที่ใจ แล้วมันกั้วานกลางหัวใจ โลกธาตุนี้ไหวหมดเลย หักเรื่อนยอดของวิญญูะ! หักเรื่อนยอดของ มัน หักแล้ว จบแล้ว กราบแล้วกราบเล่าๆ นี่พ้นจากวิญญูะ ถ้าพ้นจากวิญญูะ พ้นจากปากเหี้ยวปากกา

เราเนี่ยยังมีกิเลสตัดหาความทะยานอยากอยู่นะ เราก็มองแต่มรณภัย แต่มรณภัยมันคืออะไรละ นี่สมมุติเหมือนเหี้ยวเหมือนกามัน โฉบเฉี้ยวแมลง เราก็เป็นแค่ผลของวิญญูะ เป็นเหยื่อของเหี้ยวของกา แล้วก็ให้มันโฉบเฉี้ยวไปเลี้ยงลูกมันไง ลูกมันอ้าปากรออยู่ มันโฉบเฉี้ยวแมลงมาแล้วไปยัดใส่ปากลูกมัน ไอ้เราก็เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ แล้วมันก็ไม่พ้นจากปากเหี้ยวปากกา

เรามีสติปัญญาเนี่ย จะเข้าพรรษาอีกแล้ว ตั้งสติปัญญาของเรา มีสิ่งใดที่เราจะถือสัจจะ เราจะถือสัจจะข้อไหน เพื่อจะเอาชนะตนเอง เรามีสติปัญญามากน้อยแค่ไหน เราจะต้องสร้างสมขึ้นมาให้หัวใจเราเข้มแข็งขึ้นมา ให้หัวใจเข้มแข็ง สมบัติของพระ พระไม่ทรงธรรมทรงวินัยใครจะทรง เอวัง

